

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Moliis, Katja			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Painostusryhmät ja poliittinen vaikutusvalta - Ympäristöpolitiikan common agency -tarkastelu			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-10-11	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 82 s. + liitteet 34 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Ympäristöpolitiikka herättää yhteiskunnassa voimakkaita tunteita, koska julkisen vallan täytyy ympäristöpolitiikasta päättäessään arvottaa eri yhteiskuntaryhmien hyvinvointia. Poliittisilla päätöksillä on merkittäviä tulojakoja vaikutuksia ja eri yhteiskuntaryhmillä on taipumuksia pyrkiä muuttamaan tätä tulojakoa omaksi edukseen. Ympäristöpolitiikasta päätettäessä merkittävänä ulkoparlamentaarina toimijoina voidaan pitää teollisuutta, jolle kiristyvät ympäristösäädökset merkitsevät usein kustannuksien kasvua, ja ympäristöliikettä, joka ajaa tiukemman ympäristöpolitiikan omaksumista.</p> <p>Tarkastelen tutkielmassani näiden vastakkaisia etuja ajavien painostusryhmien vaikutusta ympäristöpolitiikkaan silloin, kun istuva hallitus päättää saastuttavalle tuotannolle asetettavasta saasteverosta. Tutkimuskysymyksiä analysoin Aidiin (1998) ja Conconiin (2003) perustuen common agency -kehikossa, jossa erilaiset painostusryhmät pyrkivät rahallisten kontribuutioiden avulla vaikuttamaan hallituksen päätökseen optimaalisesta saasteverosta.</p> <p>Tarkastelu jakaantuu teoreettisesti kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa tutkitaan lobbaamisen vaikutusta ympäristöpolitiikkaan pienessä avoimessa taloudessa ja toisessa osassa analysoidaan painostuksen vaikutusta kahden suuren avoimen talouden tapauksessa, jolloin voidaan tarkastella maailmankauppajärjestelmän vaikutusta. Analyysissa tullaan keskittymään kahteen keskeiseen kysymykseen painostusryhmien vaikutuksesta: miten painostusryhmät vaikuttavat poliittiseen tasapainoon ja mihin suuntaan ne ohjaavat ympäristöpolitiikkaa.</p> <p>Kauppapolitiikkaa säätelee tiettyjen hyödykkeiden osalta kansainvälisellä tasolla WTO:n mukainen tavoite vapaaseen maailmankauppaan, mutta ympäristöpolitiikasta päätetään koordinoimattomasti kansallisella tasolla. Tällaisessa tilanteessa yksittäisillä valtioilla ja etenkin vientiteollisuuden eturyhmillä on kannustimena käyttää ympäristöpolitiikkaa itsenäisen kauppapolitiikan korvikkeena muuttaakseen ulkomaankaupan vaihtosuhteen oman maansa eduksi. Teoreettisen tarkastelun toisessa osiossa käsitellään tällaisen koordinoimattoman ympäristöpolitiikan mahdollistamia saastevuotoja ja lobbaamisen vaikutuksia ko. tilanteessa.</p> <p>Tarkastelussa havaitaan, että painostusryhmillä on merkittävää poliittista vaikutusvaltaa, sillä niiden toiminta saa hallituksen käyttämään normatiivisista suosituksista poikkeavaa ympäristöpolitiikkaa. Ensimmäisessä osiossa havaitaan, että painostusryhmien keskinäisestä kilpailusta johtuen likaisen tuotannon aiheuttama ulkoisvaikutus saadaan sisäistettyä, vaikka painostusryhmien poliittinen toiminta aiheuttaa vääristymiä. Toisessa osiossa nähdään, että painostusryhmien vaikutussuunnat eivät aina olekaan itsestään selviä, vaan kauppapolitiikan ja ympäristöpolitiikan keskinäisten yhteyksien tarkastelu saattaa monimutkaistaa asioita. Ympäristöliikkeen ei ole välttämättä aina optimaalista edistää kireämmän ympäristöpolitiikan omaksumista. Kauppa- ja ympäristöpolitiikan yhteyksien tarkastelu painostusryhmäkehikossa antaa myös tukea sille ajatukselle, että yhteiskunnan kannalta olisi optimaalista päättää kummastakin politiikasta koordinoitusti kansainvälisellä tasolla.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>julkisen vallan politiikka – ympäristöpolitiikka – ympäristöverot</p> <p>kauppapolitiikka – vapaa kauppa</p> <p>globaali saasteongelma – saastevuoto</p> <p>painostusryhmät – lobbaaminen</p>			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			